

اداره ده — « تورك يوردى » نك كچن صايسيله

۱۰ نجى جلدى بېتەرك ۱۱ نجى جلدى باشلادى .

آبونه لرى بېتەنلەر « يورد » كوندريليه جكدر .

اشتراكلرينى يكيلاهه لرى رجا اولنور .

تورك يوردى

ناشرى : تورك يوردى

مدبرى : آق چوره اوغلى يوسف

يىل ۵ جلد ۱۱ صاى ۱۱۸

۱۵ ايلول ۱۳۳۲

يىل ۱۳۳۲ صاى ۱۴

« آلمان اهرامات مجموعه سنک شرق و بالقان نسخه سی [۱] » . — مطبوعه انمزد آلمانه تأثیر لری .
جهان جنک ۴۲ لکری ، تسپیلنری ، دو یچلاندلری ایله آرتق اوکر نه یق قلمادی : آلمانلر
هر وادیده یق چوق و چوق ایی جالی شورلر . کره مزک هر طرفدن آنکلیز تجارت و صنایعی قوغه رق ،
زمانمز فیکه لیلری قود ورتوب چیلقین بر محاربه یه صالدیر تان آلمان فعالیت و مهارتی ، قورقارم تا
استانبولک ایچنده تورک مطبوعاتنه مظفرانه رقابت ایده جک ! .. ایشته اوکده آلمانیا ده باصلمش تورکجه
رسملی بر مجموعه : « آلمان اخراجات مجموعه سنک شرق و بالقان نسخه سی » . بونسخه ، استانبولده یازیلان
و باصیلان رسملی مجموعه لریمزدن ترتیب و طبع جهتیه چوق اوستوندیر . آلمانلر طرفدن دیزیلش
تورکجه متنده تک بر مرتب خطایی بیله یوق ؛ استانبولده ترتیب اولنان هیچ بر مجموعه ، هیچ
بر کتاب ، حتی یوز بیکلرجه باصیلان بر درس کتابی بیله هنوز بویله بر طالع مظهر اولمش دکلدیر .
« آلمان اخراجات مجموعه سی » نک اوکده و صوکنده ، یکریمی اوتوز صحیفه ، کوزل رسملی اعلانلر
وارد . متن ، غایت عملی ، هپ صنایعدن ، تجارتدن ، حاصلی اقتصادیاتدن باحث مقاله لردن ترکیب ایدیور .
رسملر ، آلمان صنایعک صوکه ترقیاتندن مکمل نمونه لر ، آلمان ارباب صنایعک اک ایلری کلنلردن
بعض انموزجلر کوستریور . مجموعه بر آز تجارتخانه قاناوغلری آندیرمیور دکل ؛ فقط مندرجاتی ،
طاطلی طاطلی اولماسه بیله ، فائده لی فائده لی اوقونه بیلیر . مقاله لر ، حتی حوادثلر (حوادث ، تورکجه ده
غالبا مفرددیر .) بزم شعر و خیاله یوغورلش ، تربیه لشمش یینمزی بر آز یوراجق کبی چوق رقلی ،
چوق استانتیقلی شیلردیر . اما بزده آرتق مدرس و مربی اسماعیل حق بک دیدیکی کبی « استحصال
پداغورینه » آلهاملی می یز ؟ . دماغمزی بویله چتین و چتره فیل موضوعلرله انسیت پیدا ایتدیر مه ملی می یز ؟ .

* *

اعتراف ایتلی یزکه آلمانلرله مناسبتمز آرتالی « استحصال پداغورینه » آلهامیه باشلادق :
بر ایکی ییل ایچنده تورکدن آز می بحار توره دی ؟ فعلیاتده بویله اولدینی کبی ، ذهنیاتده اقتصادیات
خیلی بر طومعه باشلادی . تورککلک جدا ترقیسنی ایسته ینلر ، بوکا سویغیلیدر . بزده ، مساعده کزله
بویوک متفکرلریز کبی بر دستوز قویالم : « استقبال زنکین ملتگر کدر » . یاقین زمانلره قدر دوشونجه لر مزک
باغلی شعر و خیال ایلک لری ایدی . عمومی حیاته نظری باقارکن ، هپ رومانیک کوزلکنی
طاقاردق . واقعا اوده کی بازار چارشیه اویماز دیرک ، فردیتمز عائد « شانی » مسأله لردن رومانیکلی
خیلیدن خیلی یانه ایتور ایدیه کده ، ملی حیاتمزک عمومی ناظمی ، مادی و شانی محاکمه لر اولیوردی .
هله سیاستمز ، ۱۸ نجی عصرک ابتدالری کبی سیاست محضه حالنده قلمشدی . سیاستک داخلی اولسون ،

خارجی اولسون اقتصادی مناسبتلری اورتن برقابوقدن عبارت اولدینی آکلاشلیمور کیدی . شمدی حمد اولسون ، ادبی وخیالی تربیه یزینه ، آغیر آغیر وجوق بهالییه مال اولهرق ، مادی واقصدی تربیه کلپور . آرتق یازیلر مزده و سوزلریمزده بیله ، دها مادی ، شانی معلوماته طیانارق مطالعه یوروتمکدن حظ آلمایه باشلادق . وقایع ایله ، آلمان حرثی ، بزه استحصال به داغوغلفی ایدیور . کونده لکلر مزده ، آره صره ، صرف اقتصادی مقاله لری راستیورز . سیاسی مقاله لرده بیله اقتصادیاتک حق ویریلور . بویوله یازیلان مقاله لریک ال ای واک فائده لیلری ، شبه یوق که هنوز ترجمه مقاله لردر . مثلاً « ویرشافتس تسایئونغ » رساله سندن ترجمه ایتدیره رک « اقدام » ک نشر ایلدیکی « تورکیا حقده اقتصادی و سیاسی مطالعه لره » ، نه قدر دقته لایق واستفاده بی موجب بر مقاله در [۱] .

« آوروپانک محاربه دن سکره بکی برشکل اکساب ایده جکی وبتون امور وخصوصات اقتصادی و سیاسی نک ترتیبات وتشکیلات جدیدنه نک تأثیری آلتنده بولنه جنی شبهه سزدر . بوترتیبات وتشکیلات جدیده وایجابات احوال طولایسیله آلمانیا ایله تورکیا دائمی صورتده بکدیبریک معاونتنه مفتقر بر حالده بولنه جق وبناه علیه بولنرک آره سنده تأسس ایدن اتفاقک بایدار اولسنی ایجاب ایتدیره جکدر . هنوز حال حریده بولندیغیز ائشاده بیله کرک آلمانلر تورکلری وکرک تورکلر آلمانلری دها ای کوروب طایمنه جالیشدیلر .

تورکلره آلمانلرک تماس ایتدکلری هریرده بو اتفاقک ، طرفینک منافی طولایسیله تأسس ایلدیکی تبین ایتددر . آلمانیا نک تورکیا ایله اولان رابطه سی بری اقتصادی و دیگری سیاسی اولق اوزره ایکی قسمدن مرکبدر . آلمانیا کی صنایی فوق العاده ترقی ایدن بر مملکتک ، مواد ابتدائی اخراج ایدن مملکتلره منفعت اعتبارله مربوط اولسی بک طبیعی بر کیفیتدر . آلمانیا صنایع بر مملکت اولدینی ایچون بهمه حال خام مالزومه احتیاجی وارددر . بر مملکت ایسه شبهه سز که لزوم اولان بالقوم خام مالزومه بی بالذات استحصال ایده مز ؛ بناء علیه آلمانیا حرب و صلح زمانلرند خام مالزومه تدارک ایده بیله جکی مستحصل مملکتلره محتاجدر . آلمانیا ایسه بالطبع بوندن سکره دیگر مستحصل مملکتلره تورکیه به اعتماد ایتدیکی قدر اعتماد ائجه جکدر . بوسیله بالخاصه صنایی ایله یشایان آلمانیا محتاج اولدینی خام مالزومه بی دائماً وبلاتهلکه تدارک ایده بیلیمک ایچون ، طوغریدن طوغری به کندی منفعتی ایجابی اوله رق تورکیه نک قوه استحصالیه سنی وقابلیت حیاتییه سنی تزئید ائجه مجبوردر . آلمانیا محاربه دن اول بیکلرجه تهیلکه و مزاحم ایله ممالک اجنبیه دن تدارک ایتدیکی مالزومه بی بوندن سکره بلامشکلات وامینته تدارک ایده بیلیمک اوزره تورکیه نک قابلیت اقتصادییه سنی تزئیده البته چالیشه جکدر . آلمانیا خام مالزومه تدارک خصوصتده آزجوق دیگر مستحصل حکومتلرک کفلیتیه تابع اولغه مجبوردر . حال بوکه بوندن سکره احتیاجاتی تورکیه محصولاتی ایله قأمین ایده جک اولورسه خارجه قارشى استقلالینی دها کوزل محافظه ائتمس اوله جکدر . اولجه خام مالزومه بی آنجق انکلتره و آسریقانک قونتروللری آلتنده تدارک ایده بیلور ایدک . بناء علیه بویکی حکومت هر نه زمان آلمانیا به ساحه اقتصادیده دها ای رقابت ائتمک ایستلرسه ، آلمانیا به خام مالزومه ادخال خصوصتده بیک درلو مشکلات ایقاع ایدرلردی . آلمان مشاور اقتصاد بوندن (لئوپولد فون رائفه) دها بوندن بک چوق سنه لر اول « آلمانیا نک استقبال اقتصادی ، در سعادت ایله علاقه داردر » دیغش ایدی . ائتلاف دولتلری تورکیه ایله آلمانیا ساحه اقتصادیده توحید مساعی ایلدکلری تقدیرده کندیلرک آلمانیا به قولای قولای رقابت ایده میه جکلر نی چوق زمان اول تقدیر ایدرک ، تورکیه ایله آلمانیا آره لرند قطنی بر مقارنت اقتصادی حصوله دائماً مانع اولغه

چالیشملردر . تورکیانی مستملکه مثابه سنه ایندیرمه . چالیشان انگلیزلر ، تورکیه نك دول اجنبیه نك معاوتی ایله اقتصاداً کسب قوت ایتمه میدان ویرمزلردی .

قاره لریمزه باشدن آشاغی یه قدر اوقومه لرینی چوق توصیه ایتدیکنمز بو مقاله شوسوزله لریتور:

« عماربه دن اول کنديسینی بوقدر عظیم تهله لر قارشوسنده کورن حکومت عثمانیه بردها بوکی مهالکک تکررینه میدان ویرمه مک اینچون دول مرکزیه یه استناداً هر حالده کسب قوت ایتمک غیرت ایده جکدر . حکومت عثمانیه عالم سیاستده اولدینی کی اقتصادیات عالنده دخی دشمنلرینه قارشو مستقل اولغه چالیشمیلدر . اگر تورکیه اقتصاداً دشمنلرینه محتاج اولیه جق درجه ده کسب قوت ایدرسه ، اوزمان باشنی بوکسه قالدیروب بلاقور هر که سینی ایشتدیرر .

آه ، بزده سیاسی مطالعه لریمزی هب بویله اقتصادی غایه لره چویره رک یوریه بیلسه ک ...

سی

آچیق مکتوبلر

دارالفنون جغرافیا مدرسلرندن فائق صبری بک افندی یه :

ادبیات فاکولته سی مجموعه سنک ایکنجی صایسنده « جغرافیانک علمی اصوللری » نامنده کی مقاله فاضلانلرینی اوقودم . مساعده بیوریلورسه فرانسه جهر کله نك تورکجه مقابلی حقنده بر مطالعه عرض ایده حکم . غموسیه معلوم اولدینی وجهله غلاس (بوز) اصلنددر . فرانسه جه سنده کله نك صدوکنده کی ier اسم مکان معناسی ویریور . تورکجه ده بوز اصلندن بوزلق ، بوزخانه ، بوز قویوسی ، کله لرندن برنجیسی بر درجه یه قدر یاقینلاشیرسه ده دیکرلری غلاسیه کله سنک قارشیلغی اوله ماز . او حالده بوکا (بوزلا) اسمنی ویرمکی مناسب کوریورم . مثلاً تاریخ (ایگون) اصلندن تارلا ، طوز اصلندن طوزله کی . تارلا صرف انسان الی ایله اولورسه ده طوزله نك بر قسمی غلاسیه کی طبعی اولدیغندن لا ادا تنک قوللا نئسنه اورنه ک اولور . بونک کی ایزمیت طرفلرنده قومله اسمنده بر محل (قوم ، ضمه مقبوضه) خاطر لیورم . بو حالده مثال ایکیلدیشیر ؛ یایلا ده شایان تدقیقدر . ایشته شو مثاللر بوزلا کله سنی شایان قبول کوستریور . ذات عالیلرینک وظیفه ووضعیتری کله نك ، مناسب کورولدیکی حالده ، قبول وتعمیمنه مساعددر . تدقیقی مناسب اولور ظنده یم اقدام .

ع . آله

تورکله شونی

انور پاشا حضرتلرینک سیاحتی کنربنه آلمانیا ایمپراطوری طرفندره وفتری رتبه عسکریه ربیلیمسی . — سوکیل حربه ناظریمز انور پاشا حضرتلری ، شانی سلاح آرقداشلیرمزک بعض حرب جبهه لرینی ، قرارگاهلرینی کورمک وغالب پیاده تورک قطعه لرینک بکیتلرینی مشاهده ایتمک اوزره برسیاحت اجرا ایده رک آوستریا - مجارستان جبهه سنی ،